

Studeren

Heet als de zomer was, leende deze zich bij uitstek voor het lezen van een licht verteerbaar boek, zoals *Everything I ever needed to know about economics I learned from online dating*. De auteur, Paul Oyer, gaat op dating-pad via datingsites en beschrijft zijn ontdekkingen over de economie van relaties. Leuk. Goedkope praat ook: hij zal het meeste over averechtse selectie en netwerkeffecten en andere concepten die hij naar voren brengt gewoon uit de leerboeken hebben. Zoals wij bijna allemaal, zoals vrijwel altijd. De nieuwe lichte economiestudenten die we het land zien overwaaien zal ook weer leren uit leerboeken, in collegezalen en in werkgroepen. Zo hoort het, voor ontdekking van economie moet je echt even gaan zitten. Maar je moet ook rondkijken.

Kijk alleen maar naar de eerste spannende weken van de studietijd die nu voor velen aanbreekt. Het is één grote datingmarkt, waarin je als beginnend student relaties vormt in het studentenhuis, bij de studie, in de kroeg of op de vereniging. Al dit zoeken en koppelen omvat al zo veel economische activiteit dat begrip ervan economen een Nobelprijs opleverde. En in de stijl van Paul Oyer kan een student ook prima zijn economische fantasie erin kwijt. In de introductieweek bijvoorbeeld.

In Groningen heet het de Keiweek – je moet een hele kei zijn om nee te zeggen tegen weer een avond kroeglopen. In ‘mijn’ jaar bewogen de verschillende Kei-groepjes op een avond massaal naar De Drie Gezusters aan de Grote Markt. Daar vond een heus dating-spel plaats. Studenten maakten hun beschikbaarheid kenbaar via groene, oranje en rode stickers. En dan maar rondzoeken naar de ideale partij. Ik had het toentertijd niet door en vond het spel raar, maar mettertijd werd duidelijk dat hier een knetterende marktwerking plaatsvond. Een drukke markt waarin de deelnemers buitengewoon driftig op koopjes joegen of op de ware, en waarin flink gehandeld werd. Een bijzondere markt bovendien, waarbij het niet effectief is om te spreken van vraag en aanbod. Jongens en meiden waren veeleer aparte groepen gebruikers, die profiteerden van elkaars nabijheid. Sterker nog, in combinatie met de enorme schaal van de kroeg waardoor de markt goed kon indikken, verklaart het

GELIJN WERNER

Eindredacteur ESB
g.werner@sdu.nl

netwerkeffect dat de kroeg volliep. En doordat de kroeg feitelijk een kroegencomplex was, opgedeeld naar inrichting en muziekstijl, konden er ook nog eens deelmarkten ontstaan waarop studenten voorsoorteerden op smaak en interesse. De markt voldeed aan vele voorwaarden voor efficiënte matching. En viel het al op dat het belangrijkste verdelingsmechanisme nog ongenoemd bleef? Ook wat prijs betreft is deze markt alleszins interessant, omdat veel van de diensten zonder harde prijs worden geleverd. Een hoofdrol hierbij is weggelegd voor het café, dat de markt van de grond kreeg. Dat deed het in de wetenschap dat de meeste studenten alleen binnenkomen bij genoeg verwachte aanwezigen van

de andere sekse, en dan met name van het vrouwelijke soort. Ook streefde het geldelijk gewin na. Om een win-win-situatie te creëren verhoef De Drie Gezusters ongeschreven regels in het uitgaansleven tot uitgesproken marktregels. De toegang was gratis, opdat studenten zich niet zouden laten weerhouden door de prijs. De drank kostte geld, waarbij jongens werden geacht drankjes voor meisjes te betalen; iets dat meteen als effectief signaal diende van bovengemiddelde interesse. Niets ongewoons, maar cruciaal voor goede marktwerking. Een kanttekening was dat de gevormde paartjes onder grote instabiliteit leden, zoals u vast economisch kunt beredeneren.

Er valt nog zo veel meer over deze en andere (studenten) markten te zeggen; elke student zijn eigen economische ontdekkingen en elke markt zijn eigen parels. Indertijd ging je na een enkel college micro-economie de Groninger Vismarkt op om te beschrijven wat je zag als je rondkeek met aangereikte begrippen als concurrentie, marktvormen, evenwicht en prijzen. Met dank aan ‘meneer Plasmeijer’ was dat bijzonder inspirerend, maar binnen de opleiding meteen zo ongeveer de laatste keer.

Veel maar niet alles dat je moet weten over economie leer je in de collegebanken. Het zou kunnen dat de allerbeste studenten geen praktijkvoorbeelden nodig hebben of van zichzelf over sterke verbeelding beschikken bij abstracte modellen. Daarbuiten helpt koppeling van theorie met de praktijk aangehoorde concepten aanleren, zeker als die praktijk je eigen superboeiende leven is.